

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyní **1/ Mgr. N. P.**, bývajúcej v B., a **2/ MUDr. E. L.**, bývajúcej v B., proti žalovanej **M. P.**, bývajúcej v B., **o právo prechodu**, vedenej na Okresnom súde Senica pod sp.zn. 4 C 80/2000, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Senica z 24. januára 2007 č.k. 4 C 80/2000-134 a rozsudku Krajského súdu v Trnave z 12. júna 2007 sp.zn. 10 Co 47/2007 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Okresného súdu Senica z 24. januára 2007 č.k. 4 C 80/2000-134 a rozsudok Krajského súdu v Trnave z 12. júna 2007 sp.zn. 10 Co 47/2007 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súde Senica na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Senica rozsudkom z 24. januára 2007 č.k. 4 C 80/2000-134 uložil žalovanej povinnosť strpieť právo prechodu peši i povozom cez pozemok parcela č. X. na pozemok parcela č. X. v kat. úz. L. v rozsahu označenom na geometrickom pláne, vypracovanom Ing. R. W. pod č. X. z 24.11.2006, bodmi A. vo vzdialenosti X. cm, B. a C.. Zároveň uložil žalovanej aj povinnosť zaplatiť žalobkyniam náhradu trov konania 15 382,-- Sk a povinnosť zaplatiť na účet súdu náhradu trov štátu 10 777,-- Sk. Takto rozhodol poukazujúc na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorého vyvodil záver, že vydržaním vzniklo žalobkyniam právo zodpovedajúce vecnému bremenu, spočívajúce v práve prechodu peši i povozom, a to výkonom tohto práva najmenej od roku 1964.

Krajský súd v Trnave ako odvolací súd na odvolanie žalovanej rozsudkom z 12. júna 2007 sp.zn. 10 Co 47/2007 uvedený rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a rozhodol aj o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyniam náhradu trov odvolacieho konania 7 927,-- Sk.

Potvrdenie prvostupňového rozsudku odôvodnil správnosťou jeho skutkových a právnych záverov poukazujúc na to, že za stavu nerušeného užívania prístupu na pozemok parcela č. X. cez pozemok parcela č. X. od roku 1964 do roku 1995 možno u žalobkýň, resp. u ich právnych predchodcov, konštatovať existenciu dobrej viery a tým aj splnenie podmienok vydržania pre nadobudnutie práva vecného bremena, spočívajúceho v práve prechodu cez označený pozemok.

Na základe podnetu žalovanej podal proti uvedeným rozsudkom okresného i krajského súdu mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol, aby dovolací súd oba rozsudky zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci a tzv. inou vadou konania. Vyčítal obom súdom, že nevenovali dostatočnú pozornosť zákonnej podmienke dobromyseľnosti držby práva, ktoré by mohlo byť obsahom práva vecného bremena, keď túto podmienku skutkovo ani právne nevyhodnotili. Poukázal pritom na to, že ak sa niekto chová spôsobom, ktorý naplňuje možný obsah práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (prechádza cez cudzí pozemok), to ešte neznamená, že je držiteľom vecného práva. Namietal tiež nevykonateľnosť výroku rozsudku súdu prvého stupňa z dôvodu, že nie sú v ňom označené subjekty majúce právo prechodu cez pozemok parcela č. X., ktoré je žalovaná povinná strpieť, a že v geometrickom pláne, na ktorý sa tento rozsudok odvoláva, sa neuvádza parcela č. X., ale iné parcely a to parcela č. X. a X..

Žalobkyne ani žalovaná sa k podanému mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že boli splnené podmienky pre podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky a že je prípustné, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) preskúmal oba napadnuté rozsudky, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo, a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Rozsudkom oboch súdov je v prvom rade potrebné vytknúť nedostatok riadneho a presvedčivého odôvodnenia ich skutkových a právnych záverov, keďže v nich absentuje konkretizácia skutkových zistení, napr. v otázke vlastníckych vzťahov k dotknutým pozemkom smerom do minulosti, ako i v otázke, kedy sa vytvoril stav, že bolo nutné začať

s prechádzaním cez cudzí pozemok. Aj keď odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku konštatuje existenciu dobrej viery v súvislosti s výkonom práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, okrem nerušeného užívania prístupu cez pozemok žalovanej neuvádza žiadnu konkrétnu okolnosť, od ktorej mala byť odvodzovaná. Z oboch rozsudkov nie je ani zrejmé, ku ktorému okamihu mali byť splnené podmienky vydržania práva vecného bremena, teda kedy malo vzniknúť. Už len táto vada konania, znamenajúca vo svojej podstate odňatie možnosti žalovanej riadne konať pred súdom, bola dôvodom pre zrušenie mimoriadnym dovolaním napadnutých rozsudkov a vrátenie veci na ďalšie konanie súdu prvého stupňa.

Za opodstatnenú treba považovať námietku generálneho prokurátora týkajúcu sa inej vady konania, spočívajúcej v nevykonateľnosti výroku rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu. Z tohto výroku totiž nie je zrejmé, v prospech koho má žalovaná povinnosť strpieť právo prechodu, geometrický plán, na ktorý sa rozsudok odvoláva, nie je jeho súčasťou, a v samotnom geometrickom pláne sa parcelné číslo pozemku, ktorého časť má byť zaťažená vecným bremenom, nezhoduje s parcelným číslom pozemku, ku ktorému bola žalovanej uložená povinnosť strpieť výkon práva prechodu.

Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné aj pokiaľ ide o uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci oboma súdmi. Nesprávnym právnym posúdením veci je pochybenie súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy), alebo ak skutkový stav aplikáciu právnej normy vôbec neumožňoval. Pri úvahe o správnosti právneho posúdenia veci dovolací súd tak okrem iného preveruje, či zistený skutkový stav dovoľoval súdu príslušný právny záver.

V preskúmvanej veci podľa názoru dovolacieho súdu zistený skutkový stav právny záver o vydržaní práva vecného bremena neumožňoval. Len tá okolnosť, že v minulosti vlastníci pozemkov označených ako parcely č. X., X., X. a X. voľne prechádzali cez pozemky, bez ďalšieho takýto záver nedovoľuje. Vzhľadom na to, že podľa obsahu žaloby mali sporné právo nadobudnúť až žalobkyne, nebolo dôvodné posudzovať možnosť vydržania tohto práva podľa skôr platnej právnej úpravy. K naplneniu podmienky dobrej viery podľa

súčasnej právnej úpravy (§ 134 v spojení s § 130 ods. 1 Obč. zákonníka) nestačí, keď tvrdené „právo“ k nehnuteľnosti bolo dlhodobo vykonávané bez toho, aby vlastník v jeho výkone bránil, prípadne, že bolo vykonávané „od nepamäti“ napríklad aj inými osobami a pod. Presvedčenie nadobúdateľa o tom, že mu právo zodpovedajúce vecnému bremenu prináleží, že nejedná bezprávne, musí byť podložené dôvodom oprávňujúcim k takémuto presvedčeniu, teda okolnosťami svedčiacimi o poctivosti nadobudnutia. Cez cudzí pozemok možno prechádzať na základe rôznych právnych dôvodov; môže ísť napr. o záväzkový vzťah, môže ísť o výprosu (vlastník pozemku prechádzanie iných osôb cez pozemok trpí bez toho, aby im k tomuto prechádzaniu vzniklo nejaké právo), alebo môže ísť o užívanie cudzieho pozemku ako účelovej komunikácie. Skutočnosť, že sa niekto chová spôsobom naplňujúcim možný obsah práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (napr. prechádza cez cudzí pozemok) ešte neznamená, že je držiteľom vecného práva. Dobrá viera oprávneného držiteľa, ktorá je daná so zreteľom na všetky okolnosti veci, sa musí vzťahovať aj k titulu, na základe ktorého mohlo držiteľovi vzniknúť právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Držiteľ práva dovolávajúci sa domnelého právneho dôvodu držby by mal uviesť, o ktorý inak spôsobilý titul nadobudnutia práva z vecného bremena by v jeho prípade malo ísť.

So zreteľom na uvedené dovolací súd podľa § 243b ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. mimoriadnym dovolaním napadnuté rozsudky zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V novom rozhodnutí rozhodne súd, ktorému sa vec vracia aj o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. júla 2009

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová